

Ordlista för vatten och avlopp

ABVA

Allmänna bestämmelser för användandet av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt information till fastighetsägare.

Allmän vatten- och avloppsanläggning

En VA-anläggning över vilket en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande, och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldighet enligt lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412).

Anläggningsavgift

Engångsavgift som fastighetsägaren betalar för rätten att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen.

Anläggningsavgiften varierar beroende på vilka ändamål (dricksvatten, spillvatten, dagvatten) fastigheten har möjlighet att ansluta till, ytan på fastigheten, antal lägenheter samt tomtstorleken. Vid förändringar på fastigheten kan ytterligare anläggningsavgift komma att faktureras

Anslutningsavgift

Se Anläggningsavgift.

Avlopp

Samlingsbegrepp för spillvatten och dagvatten.

Avluftning

Rör som dras upp över husetsnock för att tillföra luft till avloppssystemet för att förhindra tryckförändringar och dålig lukt.

Backventil

En backventil släpper fram vatten i ett rörsystem enbart i en riktning. Exempelvis kan den skydda mot inträngande vatten i källaren.

BDT-vatten

Bad-, Disk- och Tvättvatten från hushåll.

Brukningsavgift

Återkommandeavgift för användandet av en VA-anläggning. Brukningsavgiften har en fast och en rörlig del som till stor del beror på vattenförbrukningen. Avgiften täcker drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän VA-anläggning som intetäcks av en anläggningsavgift. Brukningsavgiften faktureras normalt kvartalsvis.

Bräddning

En bräddning är ett utsläpp av avloppsvatten som beror på att ledningsnätet är överbelastat. Detta kan bero på till exempel stora mängder regn och om vattenmängden är större än vad nätet klarar av. Bräddning kan vara nödvändig för att minska risken för skador på t.ex. enskild fastighet.

Dagvatten

Dagvatten är vatten som tillfälligt rinner på markytan, till skillnad från exempelvis grundvatten som rinner i marken och ytvatten som inte är tillfälligt, det vill säga naturliga sjöar och vattendrag. Oftast menar man vatten från hårdgjorda ytor såsom hustak, vägar, parkeringsplatser och stenläggningar. Det mesta dagvattnet är regn eller smältvatten från snö och is. Dagvatten får ej kopplas till spillvattenledning.

Dagvattenavgift

Avgift som VA-huvudmannen tar ut för att omhänderta och avleda dagvatten.

Dricksvatten

Vatten som vi kan dricka direkt ur kranen. Klassas som livsmedel av livsmedelsverket.

Dränering

Diken/rör för att leda bort grundvatten eller ytvatten från ett område, exempelvis från tomt eller väg.

Dränvatten

Vatten som kommer från dränering i t ex husgrund eller tomt. Får ej ledas till spillvattenledning.

Enskild vatten- och avloppsanläggning

En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.

Fastighetsägare

Den som äger en fastighet. Enligt vattentjänstlagen jämställs med fastighetsägare bland andra arrendator och tomträttshavare. Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knutet till fastigheten och inte till fastighetsägaren och består så länge fastigheten består. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Frostfritt

Det djup där vatten och avloppsledningar läggs i mark utan att frysa sönder vid tjäle. I Stockholmsområdet är det ca 1,5 m i grönyta. Motsvarande djup med 100 mm tjock utbredd isolering är 1,2 m.

Förbindelsepunkt

Den punkt som upprättas av VA-huvudmannen för att fastigheten ska kunna anslutas till det allmänna vatten- och avloppsledningsnätet. Punkten anläggs fysiskt i form av en ventil eller brunn. Roslagsvatten ansvarar för ledningen fram till förbindelsepunkten. Ledningen in på fastigheten, den s.k. servisledningen, ansvarar fastighetsägaren för. I samband med att förbindelsepunktens läge planeras samråder Roslagsvatten om läget med fastighetsägaren. Fastighetsägarens synpunkter beaktas, men det är i slutändan huvudmannen som bestämmer förbindelsepunktens läge.

Garnityr

Den stång som går från den nedgrävda ventilen upp till marknivå och avslutas i betäckningen.

Huvudledning

Ledning av grövre dimension som leder vatten till eller från ett större antal abonnenter/byggnader.

Infiltration

Vatten som sakta rinner genom marken, till exempel vid rening genom sand- eller gruslager eller dagvatten som infiltreras genom stenkista på en fastighet.

Ledningsnät

VA-ledningar som är sammankopplade med varandra.

Ledningsrätt

Rättighet att lägga ner och bibehålla och underhålla VA-ledningar på annans fastighet.

LTA

Lätt tryckavlopp innebär att spillvattnet transporteras i trycksatta ledningar som följer terrängen. Varje fastighetsägare pumpar sitt avlopp in i den trycksatta huvudstammen. Detta skiljer sig från självfall då vattnet rinner till huvudstammen utan föregående pumpning. Om ett område byggs ut med LTA får fastigheten en LTA tank.

LTA-pump

LTA-pumpen sitter i LTA-tanken och pumpar spillvattnet vidare till huvudledningen. Pumpen matas med el från den enskilda fastigheten.

LTA-tank

Tank som samlar upp spillvatten från fastigheten med tillhörande LTA-pump som installeras på fastigheten.

Lägenhetsavgift

Del av VA-taxan. Begreppet förekommer på vissa fakturor. Lägenhet i detta fall betyder bostadsenhet. Det är en avgift som ska täcka kostnaden för den nytta fastigheten har av att vara ansluten till VA-anläggningen samt drift och underhåll av ledningsnät och vatten- och avloppsreningsverk. Även villor betalar lägenhetsavgift.

LOD

Lokalt Omhändertagande av Dagvatten. Används bland annat för att ta hand om dagvatten inom tomt. Det kan göras genom att t.ex. avleda till en stenkista för infiltration. LOD minskar risken för större översvämningar i samband med skyfall eller kraftig snösmältning.

Omvandlingsområde

Platser där det pågår en omvandling av t.ex. fritidshus till åretruntbostäder. Antalet helårsboende i dessa områden ökar. Omvandlingsområden uppfyller ibland inte kravet som ställs på hållbar VA-lösning.

Pumpstation

Pumpstationer finns på många platser i kommunen och har till uppgift att pumpa vatten vidare. Roslagsvatten ansvarar för drygt 220 pumpstationer.

Recipient

Ett vattendrag, hav eller sjö som tar emot dagvatten och renat avloppsvatten.

Roslagsvatten

Roslagsvatten är ett kommunägt VA-bolag. På VA-huvudmännens uppdrag distribuerar vi dricksvattenochrenar avloppsvatten i fem kommuner i Stockholmsområdet -Knivsta, Vallentuna, Österåker, Vaxholm och Ekerö. I Österåker och Vaxholm ansvarar vi även för insamling av hushållsavfall och driver återvinningscentraler. På Ekerö ansvarar vi även för kundservice avfall. Vi sköter även debitering, kundservice i Täby.

Samfällighet

Sammanlutning av fastigheter som t.ex. har en gemensam rätt till mark eller har ett gemensamt ansvar för utförande och drift av en gemensamhetsanläggning.

Servis

Inte att förväxla med service. Servis är en ledning från Roslagsvattens huvudledning fram till den enskilde fastighetsägarens hus. Roslagsvatten bygger en servisavsättning fram till förbindelsepunkt, ofta i form av ventil

eller brunn. Från förbindelsepunkten fram till huset ansvarar fastighetsägaren för anläggande samt drift och underhåll av sin servisledning.

Servisavgift

Del av anläggningsavgiften iVA-taxan. Avser framdragning av servisledningar till förbindelsepunkten för fastigheten.

Servisventil

Används för att stänga vattnet till din fastighet. Den får endast öppnas och stängas av Roslagsvattens personal.

Servitut

Servitut är en rätt för en fastighet att använda en annan fastighets väg eller brunn med mera. Ett servitut är knutet till en viss fastighet, inte till en viss person. Servitutet gäller alltså oavsett vem som äger fastigheten. Det finns två typer av servitut, avtalsservitut och officialservitut. Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan fastigheternas ägare och ett officialservitut bildas genom beslut från Lantmäteriet.

Självfallsledning

Ledning där spill-/dagvattnet leds vidare med hjälp av gravitation.

SKT

Skandinavisk Kommunalteknik. Leverantör av LTA-tank och LTA-pump.

Spillvatten

Förorenat vatten från hushåll, industri, serviceanläggningar och dylikt. Hushållsspillvatten är det vatten som kommer från toalett, dusch, disk- och tvättmaskiner och liknande.

Spygatt

Brunn för avledning av dagvatten. Ofta illa placerad i utvändiga källartrappor. En riskkonstruktion som bör ses över av fastighetsägaren.

Tomtyteavgift

Del av VA-taxan. Tomtyteavgiften beräknas utifrån fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som vi godkänner. Tomtyteavgiften ska bidra till att täcka kostnaden för det lokala ledningsnätet. Stora tomter innebär långa ledningssträckor fram till nästa fastighet, och som därmed är dyrare för kommunen att anlägga. Avgiften bidrar också att täcka kostnaden för omhändertagande av dagvatten, då större byggnadsytor och större tomter genererar mer dagvatten som ska avledas.

Trekammarbrunn

Slamavskiljare där spillvattnet passerar genom tre kammare. Tyngre partiklar sedimenteras i brunnen. Resterande vatten leds ofta vidare till en infiltration. Vanlig lösning för vid enskilda avlopp.

Tvåkammarbrunn

Slamavskiljare där spillvattnet passerar genom två kammare. Se trekammarbrunn, men sämre avskiljning av tyngre partiklar.

Tryckledning

Trycksatt ledning där vattnet pumpas för att förflyttas. Jämför självfallsledning.

VA

Förkortning för Vatten & Avlopp

VA-installation

Ledningar och därmed förbundna anordningar som inte ingår i en allmän VA-anläggning men som har ordnats för en eller flera fastigheters vattenförsörjning eller avlopp och är kopplade eller avsedda att kopplas till en allmän VA-anläggning.

VA-huvudman

Organisation som juridiskt och ekonomiskt ansvarar för VA-verksamheten. VA-huvudmännen i respektive kommun är Österåkersvatten, Vaxholmsvatten, Vallentunavatten, Knivstavatten och Ekerövatten. Roslagsvatten utför allt arbete åt VA-huvudmannen.

VA-kollektiv

Alla anslutna till den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

VA-taxa

Är ett regelverk i form av en prislista antagen av kommunfullmäktige. VA-taxan reglerar VA-avgifterna.

VA-anläggning

En anläggning som har till ändamål att tillgodose behovet av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse. I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisavsättningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet. VA-huvudmannen ansvarar för den allmänna VA-anläggningen.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning av inkommande kallvatten, om inte VA-huvudmannen bestämmer annat. Vattenmätarens plats ska vara godkänd av VA-huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fråkoppla mätaren. Vattenmätaren ingår i den allmänna VA-anläggningen.

Vattenmätarkonsol

Anordning för att fästa vattenmätare på vägg.

Vattentjänstlagen

Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster kallas vattentjänstlagen och reglerar förhållandet mellan kommunen, huvudmannen och brukaren.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vatten- och avloppstjänster bedrivs inom ett fastställt geografiskt område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning. Uppgift om verksamhetsområdet finns hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Xylem

Leverantör av LTA-tank och LTA-pump.